

1. feladat – Teszt

csapatnév: _____

Oldjátok meg figyelmesen a tesztfeladatokat a levelező fordulók témaköreiből!

Minden jó megoldás egy pontot ér – összesen 30 pont

- 1) Honnan származik Vámbéry Ármin családja?
a) *Hamburg* b) *Bamberg* c) *Wamberg* d) *Szentgyörgy*
- 2) Hány vízszintes sáv látható Irán zászlaján?
a) *egy* b) *kettő* c) *három* d) *egy sem*
- 3) Mit neveztek a keletiek „keresztény karónak” Vámbéry Ármin írása szerint?
a) *ablakot* b) *ágyat* c) *széket* d) *asztalt*
- 4) Mi volt eredeti neve Vámbéry Árminnak?
a) *Vámbergi Hermann* b) *Wamber Ernő* c) *Wamberger Hermann* d) *Wamber Hermann*
- 5) Melyik Irán második legnépesebb települése?
a) *Teherán* b) *Iszfahán* c) *Meshed* d) *Siráz*
- 6) Mikor született Vámbéry Ármin?
a) *1830. március 19.* b) *1832. március 19.* c) *1832. május 19.* d) *1831. március 19.*
- 7) Hányadik legnagyobb ország a területe szerint Irán a világon?
a) *6* b) *17* c) *2* d) *51*
- 8) Mi volt Vámbéry Ármin utazásainak legkeletibb pontja?
a) *Persepolis* b) *Szamarkand* c) *Teherán* d) *Meshed*
- 9) Hogyan nevezik a nők részére fenntartott, a férfiak számára tiltott, elszigetelt helyet?
a) *Szelamlik* b) *Aivan* c) *Hárem* d) *Minder*
- 10) Mivel tartotta el a családot Vámbéry Ármin édesanyja Szentgyörgyön?
a) *kocsmároskodás* b) *takarítás* c) *piócakereskedés* d) *varrás*
- 11) Milyen betegségben szenvedett Vámbéry Ármin hároméves korában, amitől bal lába lebénult?
a) *bárányhimlő* b) *tüdőgyulladás* c) *kolera* d) *csípőfájás*
- 12) Hogy hívták Vámbéry Ármin mostohaapját?
a) *Fleischer* b) *Kaufmann* c) *Fleischmann* d) *Fischer*
- 13) Hány éves korukig nevelkedtek a gyermekek Keleten az anyjuk mellett?
a) *2* b) *5* c) *7* d) *10*
- 14) Hol kapott Vámbéry Ármin állást 11 éves korában?
a) *Dunaszerdahelyen* b) *Nyéken* c) *Zsámbokréten* d) *Kutyevón*
- 15) Hol végezte gimnáziumi tanulmányai első két évét?
a) *Szentgyörgyön* b) *Pozsonybanc* c) *Dunaszerdahelyen* d) *Budapesten*

16) Mit jelent az odsak kifejezés?

- a) fogadási terem b) szék c) kandalló d) köszén üst

17) Hol született Vámbéry Ármin?

- a) Pozsony b) Budapest c) Dunaszerdahely d) Szentgyörgy

18) Melyik családnál házitanítóskodott Vámbéry Ármin Zsámbokréten?

- a) Rosenberg b) Petrikovich c) Schweiger d) Grünfeld

19) Mit jelent a Böjük Hanim vagy Bégum kifejezés?

- a) első feleség b) kabát c) hordszék d) fogadási terem

20) Ki lopja meg folyamatosan szolgálata során az urát annak tudtával keleten?

- a) az első feleség b) családi főszakács c) családi kincstárnok d) minden szolgáló

21) Melyik településen kezdett Vámbéry Ármin törökül tanulni?

- a) Kecskemét b) Kutyevó c) Zsámbokrét d) Konstantinápoly

22) Melyik kávéházban ismerkedett meg Vörösmarty Mihállyal?

- a) Szegedi b) Orczy c) Café Flamm d) Pilvax

23) Kinek a segítségével jutott útlevélhez Vámbéry Ármin első keleti utazásához?

- a) Garay János b) Ballagi Mór c) Hunfalvy Pál d) Eötvös József

24) Kihez ajánlotta be Kmetty tábornok Vámbéry Ármint házi tanítónak Konstantinápolyba?

- a) Husszein Daim pasa b) Fuad pasa c) Timur Lenk d) Abdülhamid szultán

25) Milyen néven volt ismert Vámbéry Ármin keleten, amit első ottani munkaadójától kapott?

- a) Hadzsi Arminius b) Resid hadzsi c) Resid efendi d) Wamberger Ármin

26) Első keleti utazása során melyik intézmény választja levelező tagjává Vámbéry Ármint?

- a) Magyar Földrajzi Társaság b) Magyar Tudományos Akadémia
c) Royal Geography Society d) Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem

27) Hol véste köbe Vámbéry Ármin saját nevét és az „Éljen a magyar” szöveget?

- a) Teherán b) Isfahán c) Shiraz d) Persepolis

28) Kit neveznek efendinek keleten?

- a) az írástudókat b) a szenteket c) akik megjárták a mekkai zarándoklatot d) papokat

29) Mikor érkezett haza keleti utazásairól Vámbéry Ármin?

- a) 1864. május 29. b) 1864. december 6. c) 1861. július 7. d) 1861. december 15.

30) Hol adta ki Vámbéry Ármin első ízben a Közép-ázsiai utazások című könyvét?

- a) Budapest b) Bécs c) Párizs d) London

2. feladat – Műelemzés

csapatnév: _____

Az alábbi keveredésben Vámbéry Ármin 15 művének teljes címe fedezhető fel. Válogassátok szét és állítsátok helyes sorrendbe a szavakat, hogy minden Vámbéry mű címe egészben olvasható legyen!

Minden jó megoldás egy pontot ér – összesen **15 pont**

A Magyar nyelvről A Taschenwörterbuch Bokhara hatalmi gyarapodása Vándorlásaim Ázsiában XIX. A bölcsőjénél Közép-ázsiai szóegyezések keleti magyarok kultúrája Ó-török Keleti török a században magyarság állása Nyugat és Keleten török-tatár Oroszország Indiai Persiában és Deutsch-türkisches története életképek A magyarság élményeim nyelvtudományok és iszlám utazás tündérmesék keletkezése

Az eredete

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____

3. feladat – Koordináták

csapatnév: _____

Az alábbi települések Vámbéry Ármin keleti utazásainak színhelyeit jelölik. A mellékelt térkép segítségével határozzátok meg az egyes települések koordinátáit!

Minden jó megoldás egy pontot ér – összesen 10 pont

- Teherán _____
- Tebriz _____
- Iszfahán _____
- Bokhara (Buhara) _____
- Szamarkand _____
- Persepolis _____
- Herat _____
- Meshed _____
- Isztambul _____
- Trapezunt (Trabzon) _____

4. feladat – Kakukktojás

csapatnév: _____

Az alábbi felsorolások Vámbéry Ármin életével, munkásságával, keleti utazásaival, a keleti világgal és Kárpátaljával állnak összefüggésben. Állapítsátok meg, hogy az egyes sorokban melyik a kakukktojás, majd döntéseketek indokoljátok is!

Minden jó megoldás két pontot ér (1 pont a kakukktojásért és 1 pont az indoklásért) – összesen 20 pont

alma – mandula – cseresznye

Kirgizisztán – Türkmenisztán – Üzbegisztán

Zsámbokrét – Kutyevó – Szentgyörgy

Iszák molla – Resid efendi – Csagataj Iszák

Arany János – Rege a csodaszarvasról – kirgiz

odsak – szelamlík – hárem

mangal – odasak – minder

Rideg családi kör – mély szeretet – tiszteletteljes viselkedés

khalik – első feleség címe – Böjük Hanim

Nappali böjt – 60 nap – éjszakai tobzódás

1. feladat – Teszt

csapatnév: _____

Oldjátok meg figyelmesen a tesztfeladatokat a levelező fordulók témaköreiből!

Minden jó megoldás egy pontot ér – összesen 30 pont

- 1) Honnan származik Vámbéry Ármin családja?
a) Hamburg b) Bamberg c) Wamberg d) Szentgyörgy
- 2) Hány vízszintes sáv látható Irán zászlaján?
a) egy b) kettő c) három d) egy sem
- 3) Mit neveztek a keletiek „keresztény karónak” Vámbéry Ármin írása szerint?
a) ablakot b) ágyat c) széket d) asztalt
- 4) Mi volt eredeti neve Vámbéry Árminnak?
a) Vámbergi Hermann b) Wamber Ernő c) Wamberger Hermann d) Wamber Hermann
- 5) Melyik Irán második legnépesebb települése?
a) Teherán b) Iszfahán c) Meshed d) Siráz
- 6) Mikor született Vámbéry Ármin?
a) 1830. március 19. b) 1832. március 19. c) 1832. május 19. d) 1831. március 19.
- 7) Hányadik legnagyobb ország a területe szerint Irán a világon?
a) 6 b) 17 c) 2 d) 51
- 8) Mi volt Vámbéry Ármin utazásainak legkeletibb pontja?
a) Persepolis b) Szamarkand c) Teherán d) Meshed
- 9) Hogyan nevezik a nők részére fenntartott, a férfiak számára tiltott, elszigetelt helyet?
a) Szelamlik b) Aivan c) Hárem d) Minder
- 10) Mivel tartotta el a családot Vámbéry Ármin édesanyja Szentgyörgyön?
a) kocsmároskodás b) takarítás c) piócakereskedés d) varrás
- 11) Milyen betegségben szenvedett Vámbéry Ármin hároméves korában, amittől bal lába lebénult?
a) bárányhimlő b) tüdőgyulladás c) kolera d) csípőfájás
- 12) Hogy hívták Vámbéry Ármin mostohaapját?
a) Fleischer b) Kaufmann c) Fleischmann d) Fischer
- 13) Hány éves korukig nevelkedtek a gyermekek Keleten az anyjuk mellett?
a) 2 b) 5 c) 7 d) 10
- 14) Hol kapott Vámbéry Ármin állást 11 éves korában?
a) Dunaszerdahelyen b) Nyéken c) Zsámbokréten d) Kutjevón
- 15) Hol végezte gimnáziumi tanulmányai első két évét?
a) Szentgyörgyön b) Pozsonybanc) Dunaszerdahelyen d) Budapesten

16) Mit jelent az odsak kifejezés?

- a) fogadási terem b) szék c) kandalló d) köszén üst

17) Hol született Vámbéry Ármin?

- a) Pozsony b) Budapest c) Dunaszerdahely d) Szentgyörgy

18) Melyik családnál házitanítóskodott Vámbéry Ármin Zsámbokréten?

- a) Rosenberg b) Petrikovich c) Schweiger d) Grünfeld

19) Mit jelent a Böjük Hanim vagy Bégum kifejezés?

- a) első feleség b) kabát c) hordszék d) fogadási terem

20) Ki lopja meg folyamatosan szolgálata során az urát annak tudtával keleten?

- a) az első feleség b) családi főszakács c) családi kincstárnok d) minden szolgáló

21) Melyik településen kezdett Vámbéry Ármin törökül tanulni?

- a) Kecskemét b) Kutyevo c) Zsámbokrét d) Konstantinápoly

22) Melyik kávéházban ismerkedett meg Vörösmarty Mihállyal?

- a) Szegedi b) Orczy c) Café Flamm d) Pilvax

23) Kinek a segítségével jutott útlevélhez Vámbéry Ármin első keleti utazásához?

- a) Garay János b) Ballagi Mór c) Hunfalvy Pál d) Eötvös József

24) Kihez ajánlotta be Kmetty tábornok Vámbéry Ármint házi tanítónak Konstantinápolyba?

- a) Husszein Daim pasa b) Fuad pasa c) Timur Lenk d) Abdülhamid szultán

25) Milyen néven volt ismert Vámbéry Ármin keleten, amit első ottani munkaadójától kapot?

- a) Hadzsi Arminius b) Resid hadzsi c) Resid efendi d) Wamberger Ármin

26) Első keleti utazása során melyik intézmény választja levelező tagjává Vámbéry Ármint?

- a) Magyar Földrajzi Társaság b) Magyar Tudományos Akadémia
c) Royal Geography Society d) Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem

27) Hol véste köbe Vámbéry Ármin saját nevét és az „Éljen a magyar” szöveget?

- a) Teherán b) Isfahán c) Shiraz d) Persepolis

28) Kit neveznek efendinek keleten?

- a) az írástudókat b) a szenteket c) akik megjárták a mekkai zarándoklatot d) papokat

29) Mikor érkezett haza keleti utazásairól Vámbéry Ármin?

- a) 1864. május 29. b) 1864. december 6. c) 1861. július 7. d) 1861. december 15.

30) Hol adta ki Vámbéry Ármin első ízben a Közép-ázsia utazások című könyvét?

- a) Budapest b) Bécs c) Párizs d) London

2. feladat – Műelemzés

csapatnév: _____

Az alábbi keveredésben Vámbéry Ármin 15 művének teljes címe fedezhető fel. Válogassátok szét és állítsátok helyes sorrendbe a szavakat, hogy minden Vámbéry mű címe egészben olvasható legyen!

Minden jó megoldás egy pontot ér – összesen **15 pont**

A Magyar nyelvről A Taschenwörterbuch Bokhara hatalmi gyarapodása Vándorlásaim Ázsiában XIX. A bölcsőjénél Közép-ázsiai szóegyezések keleti magyarok kultúrája Ó-török Keleti török a században magyarság állása Nyugat és Keleten török-tatár Oroszország Indiai Persiában és Deutsch-türkisches története életképek A magyarság élményeim nyelvtudományok és iszlám utazás tündérmesék keletkezése
Az eredete

Vámbéry műveinek helyes címei:

Deutsch-türkisches Taschenwörterbuch

A magyarság bölcsőjénél

Magyar és török-tatár szóegyezések

Ó-török nyelvtudományok

Az iszlám a XIX. században

Indiai tündérmesék

Vándorlásaim és élményeim Persiában

A magyarság keletkezése és gyarapodása

Nyugat kultúrája Keleten

A magyarok eredete

Bokhara története

Keleti életképek

Oroszország hatalmi állása Ázsiában

A keleti török nyelvről

Közép-ázsiai utazás

3. feladat – Koordináták

csapatnév: _____

Az alábbi települések Vámbéry Ármin keleti utazásainak színhelyeit jelölik. A mellékelt térkép segítségével határozzátok meg az egyes települések koordinátáit!

Minden jó megoldás egy pontot ér – összesen **10 pont**

Eredményeknél eltérés +/- 1°

- Teherán é. sz. 35° 30' ; k. h. 51° 30' _____
- Tebriz é. sz. 38° ; k. h. 46° _____
- Iszfahán é. sz. 32° 30' ; k. h. 51° 30' _____
- Bokhara (Buhara) é. sz. 39° 30' ; k. h. 64° 30' _____
- Szamarkand é. sz. 40° ; k. h. 67° _____
- Persepolis é. sz. 30° ; k. h. 53° _____
- Herat é. sz. 34° 30' ; k. h. 62° _____
- Meshed é. sz. 36° 30' ; k. h. 59° 30' _____
- Isztambul é. sz. 41° ; k. h. 29° _____
- Trapezunt (Trabzon) é. sz. 41° ; k. h. 39° 30' _____

4. feladat – Kakukktojás

csapatnév: _____

Az alábbi felsorolások Vámbéry Ármin életével, munkásságával, keleti utazásaival, a keleti világgal és Kárpátaljával állnak összefüggésben. Állapítsátok meg, hogy az egyes sorokban melyik a kakukktojás, majd döntéseket indokoljátok is!

Minden jó megoldás két pontot ér (1 pont a kakukktojásért és 1 pont az indoklásért) – összesen 20 pont

alma – mandula – cseresznye

- *nem Kárpátalja jellegzetes gyümölcse* _____

Kirgizisztán – Türkmenisztán – Üzbegisztán

- *nem érintette Vámbéry utazása* _____

Zsámbokrét – Kutyevo – Szentgyörgy

- *itt nem házitanítószkodott Vámbéry* _____

Iszhák molla – Resid efendi – Csagataj Izsák

- *Vámbéry nevét jelöli, míg a másik kettő Vámbéry tatárját* _____

Arany János – Rege a csodaszarvasról – kirgiz

- *nem erre a nyelvre fordította le Csagatáj Izsák a művet* _____

odsak – szelamlík – hárem

- *nem egy keleti ház részét képző helyiség megnevezése, hanem egy tárgy (kandalló)* _____

mangal – odsak – minder

- *nem fűtőeszköz* _____

rideg családi kör – mély szeretet – tiszteletteljes viselkedés

- *nem jellemzi a keleti családi életet* _____

khalik – első feleség címe – Böjük Hanım

- *nem függ össze az első feleséggel – rabszolganőt jelent* _____

nappali böjt – 60 nap – éjszakai tobzódás

- *nem a Ramazan (Ramadán) része – csak 30 napig tart* _____

5. feladat – Ki vagyok én?

csapatnév: _____

Állapítsátok meg, mit rejtenek a következő bemutatkozások Kárpátalja és Irán földrajzával kapcsolatban, majd kapcsoljátok őket a megfelelő képekhez!

Minden jó megoldás két pontot ér (1 pont a jellemzés és 1 pont a helyes kép) – összesen **20 pont**

1. Földcsuszamlás következtében születtem

Kép: _____

2. Kárpátalja székhelye vagyok

Kép: _____

3. Jelentős vagyok fejfedők előállításával

Kép: _____

4. „Csillagvirágaim” miatt védenek

Kép: _____

5. Ukrajna termelésének közel felét teszem ki

Kép: _____

6. Irán természetes északi határát képezem

Kép: _____

7. Irán legnagyobb területű tava vagyok, nemzeti parkom is van

Kép: _____

8. Irán legmagasabb hegysége vagyok, legmagasabb csúcsom a Demávend

Kép: _____

9. Sós sivatag vagyok Irán középső részén, nemzeti parkot neveztek el rólam

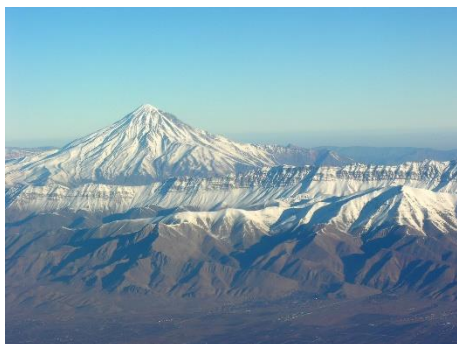
Kép: _____

10. Látványom feledhetetlen emléket okozott Vámbérynek, korabeli falfirkát is készített nálam

Kép: _____

5. feladat – képek

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

6. feladat – Nagyon vakon

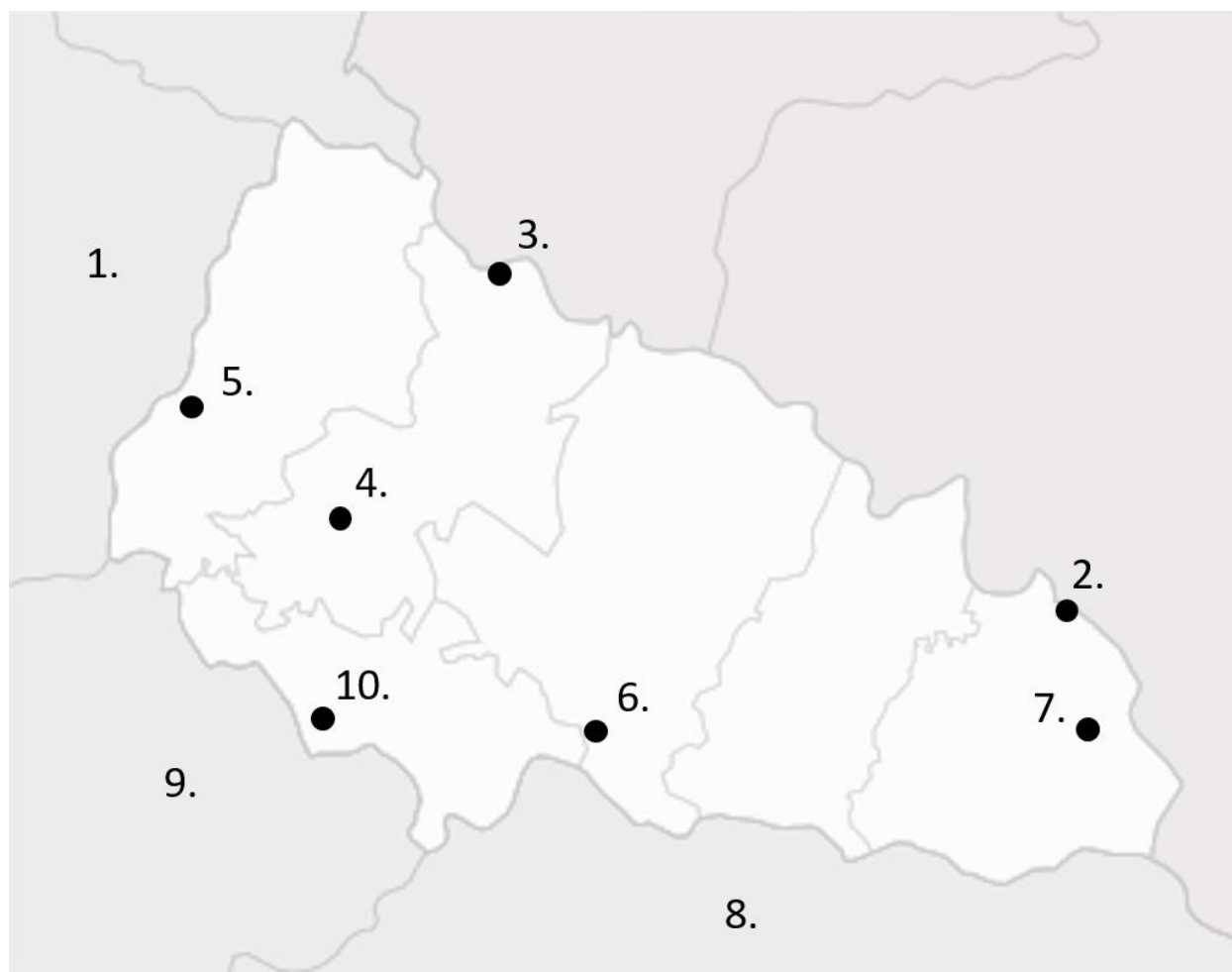
csapatnév: _____

Az alábbi vaktérképen Kárpátalja települései, jelentős földrajzi pontjai, szomszédos országai lettek megjelölve. Írjátok a számok mellé az általatok vélt jó megoldásokat az alábbi felsorolás közül! Figyelem – nem minden felsorolt fogalom lett a térképen megjelölve! Csak a jelölteket nevezzétek meg!

Minden jó megoldás egy pontot ér – összesen 10 pont

Románia, Huszt, Uzsoki-hágó, Lengyelország, Ungvár, Szlovákia, Szinevéri-tó, Magyarország, Munkács, Vereckei-hágó, Hoverla, Ukrajna, Beregszász, Nagyszőlős, Tatár-hágó, Rahó

- 1. _____	- 6. _____
- 2. _____	- 7. _____
- 3. _____	- 8. _____
- 4. _____	- 9. _____
- 5. _____	- 10. _____

5. feladat – Ki vagyok én?

csapatnév: _____

Állapítsátok meg, mit rejtenek a következő bemutatkozások Kárpátalja és Irán földrajzával kapcsolatban, majd kapcsoljátok őket a megfelelő képekhez!

Minden jó megoldás két pontot ér (1 pont a jellemzés és 1 pont a helyes kép) – összesen 20 pont

1. Földcsuszamlás következtében születtem

– **Szinevéri-tó** _____

Kép: **B** _____

2. Kárpátalja székhelye vagyok

– **Ungvár** _____

Kép: **G** _____

3. Jelentős vagyok fejfedők előállításával

– **Hushti kalapgyártás** _____

Kép: **D** _____

4. „Csillagvirágaim” miatt védenek

– **Nárciszok völgye** _____

Kép: **I** _____

5. Ukrajna termelésének közel felét teszem ki

– **Borászat** _____

Kép: **C** _____

6. Irán természetes északi határát képezem

– **Kaspi-tenger** _____

Kép: **J** _____

7. Irán legnagyobb területű tava vagyok, nemzeti parkom is van

– **Urmia-tó** _____

Kép: **H** _____

8. Irán legmagasabb hegysége vagyok, legmagasabb csúcsom a Demávend

– **Elburz** _____

Kép: **A** _____

9. Sós sivatag vagyok Irán középső részén, nemzeti parkot neveztek el rólam

– **Dasht-e Kavír** _____

Kép: **E** _____

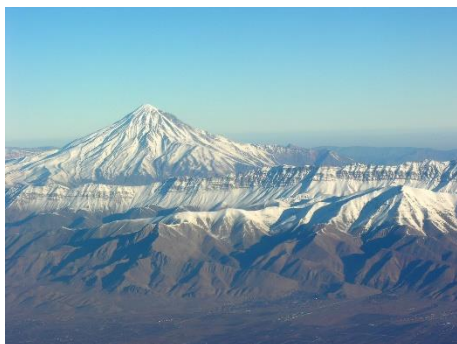
10. Látványom feledhetetlen emléket okozott Vámbérynek, korabeli falfirkát is készített nálam

– **Perszeopolisz** _____

Kép: **F** _____

5. feladat – képek

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

7. feladat – Nagyon vakon

csapatnév: _____

Az alábbi vaktérképen Kárpátalja települései, jelentős földrajzi pontjai, szomszédos országai lettek megjelölve. Írjátok a számok mellé az átlalatok vélt jó megoldásokat az alábbi felsorolás közül! Figyelem – nem minden felsorolt fogalom lett a térképen megjelölve! Csak a jelölteket nevezzétek meg!

Minden jó megoldás egy pontot ér – összesen 10 pont

Románia, Huszt, ~~Uzsoki-hágó~~, ~~Lengyelország~~, Ungvár, Szlovákia, ~~Szinevéri-tó~~, Magyarország, Munkács, Vereckei-hágó, Hoverla, ~~Ukrajna~~, Beregszász, ~~Nagyszőlős~~, Tatár-hágó, ~~Rahó~~

- 1. Szlovákia _____	- 6. Huszt _____
- 2. Tatár-hágó _____	- 7. Hoverla _____
- 3. Vereckei-hágó _____	- 8. Románia _____
- 4. Munkács _____	- 9. Magyarország _____
- 5. Ungvár _____	- 10. Beregszász _____

